

Nedsættelse af en retssikkerhedskommission har allerede været nævnt ved Folketingets behandling af lovforslag nr. L 82 om krav til kommunernes sagsbehandling, som netop er vedtaget i februar måned. Her svarede jeg på spørgsmål 3:

»Regeringen finder det mere gavnligt for retssikkerheden, når der gennemføres konkrete initiativer som f.eks. dette lovforslag, der styrker retssikkerheden for bl.a. mennesker med handicap. Dette vil i langt højere grad styrke retssikkerheden end nedsættelsen af en retssikkerhedstænkertank.«

Jeg svarede også, at regeringen til enhver tid vil tage fat på løsninger, hvor der påpeges konkrete retssikkerhedsproblemer.

Kl. 11.15

I bemærkningerne til beslutningsforslaget har Enhedslisten peget på en række emner, hvor de mener, der kan være nogle retssikkerhedsproblemer, som kræver en løsning. Jeg vil gerne knytte et par kommentarer til de enkelte emner. Forslagsstillerne foreslår, at retssikkerhedskommissionen skal redegøre for fordele og ulemper ved omvendt bevisbyrde i klagesystemet ved domstolene i sociale sager. Jeg mener ikke, vi har behov for at analysere og overveje en generel regel om omvendt bevisbyrde i sociale klagesager. Sådan som klagesystemet fungerer, er det Det Sociale Nævn og Ankestyrelsen, der selv er ansvarlige for oplysning af sagerne. De skal på baggrund af oplysningerne i sagen træffe den rigtige afgørelse i forhold til lovgivningen. Der skal således ikke foregå en egentlig bevisførelse.

Enhedslisten foreslår, at der iværksættes en evaluering af, hvordan reglerne om bødestraf for uagtsomt socialt bedrageri har fungeret i praksis. Evalueringen skal vise, om reglen skal ophæves. Jeg mener ikke, at reglen skal ophæves. Der har endnu ikke været sager ved landsretterne eller Højesteret, og det ser jeg som bevis for, at reglen virker efter sin hensigt: at reglen skal virke præventivt.

Når kommunen gør borgeren opmærksom på, at det er strafbart at undlade at opfylde sin oplysningspligt på grund af forglemmelser eller sløseri, så tror jeg, at borgerne vil være mere opmærksomme på at huske at give kommunen besked, når der sker noget, som kan få betydning for udbetalingen af sociale ydelser. Vi undgår derfor de ubehagelige tilbagebetalingsager.

Enhedslisten foreslår, at retssikkerhedskommissionen laver en oversigt over ikkeproportionale sanktioner, og at kommissionen beskriver

konsekvenserne for borgernes retssikkerhed af en ændring af disse bestemmelser. Forslagsstillerne peger på, at selvforskyldt ledighed kan betyde, at kontanthjælpen bliver gjort tilbagebetalingspligtig i flere år, hvorimod det i arbejdsledighedsdagpengesystemet kun giver nogle ugers karantæne. Jeg har været i kontakt med beskæftigelsesministeren, som sanktionerne i kontanthjælpssystemet og dagpengesystemet hører under. Jeg kan oplyse, at det er hans og min holdning, at der ikke er behov for at kortlægge sanktionerne på de to områder eller beskrive, hvilken betydning en ændring af bestemmelserne vil få for borgernes retssikkerhed.

Der blev med reformen »Flere i arbejde« ganske vist tilstræbt en vis harmonisering af de to regelsæt, men kontanthjælpssystemet og dagpengesystemet er ikke desto mindre fortsat to forskellige ordninger. En eventuelt manglende parallelitet mellem sanktionerne på de to områder afspejler blot denne forskellighed. Det vil efter beskæftigelsesministerens opfattelse ikke give mening at stille sanktionerne i de to forskellige systemer op over for hinanden og prøve at sammenligne dem endsige give bud på, hvad nogle hypotetiske ændringer vil få som konsekvenser.

Beskæftigelsesministeren mener, at sanktionerne på kontanthjælpsområdet er rimelige og på ingen måde kan kaldes proportionsløse. De er udtryk for, at der stilles krav til kontanthjælpsmodtagerne, og kontanthjælpen gives kun til dem, der ikke har mulighed for at forsørge sig selv. Det skal derfor have konsekvens, hvis modtageren af hjælpen selv har bragt sig i denne situation f.eks. ved at sige sit job op.

Enhedslisten foreslår, at retssikkerhedskommissionen undersøger muligheden for at indføre et bodssystem, så kommunen kommer til at betale en godtgørelse til borgeren, hvis kommunen har overtrådt sagsbehandlingsreglerne. Det skal efter forslaget kun omfatte overtrædelse af de sagsbehandlingsregler, som har karakter af retssikkerhedsgarantier. Vi kan godt blive enige om, at alle sagsbehandlingsregler skal følges, og det gælder også de sagsbehandlingsregler, som skal garantere borgernes retssikkerhed.

Forslagsstillerne hævder, at borgerne står magtesløse, hvis kommunen ikke overholder reglerne. Det er ikke rigtigt. Borgerne har altid mulighed for at klage over kommunens afgørelser til Det Sociale Nævn. Hvis der er tale om en alvorlig sagsbehandlingsfejl, vil Det Sociale Nævn hjemvise sagen, det vil sige, at nævnet be-